

#### บทที่ 4

#### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาตามตัวแปรเขตที่ตั้งโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11 จำนวนทั้งสิ้น 562 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 552 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.22 โดยแยกเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลจำนวน 158 ชุด คิดเป็นร้อยละ 97.53 และเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลจำนวน 394 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.50

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพทั่วไปของโรงเรียน และสภาพการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สภาพทั่วไปของโรงเรียน และสภาพการจัด  
โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ดังแสดงในตารางที่ 1-18 และ  
แผนภูมิที่ 1 - 5

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง  
วุฒิ ประสบการณ์ และการอบรม เกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน

รายการ	ผู้บริหารทั้งหมด (N=552)		ผู้บริหารในเขต (N=158)		ผู้บริหารนอกเขต (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. เพศ</b>						
ชาย	444	80.43	104	65.82	340	86.30
หญิง	108	19.57	54	34.18	54	13.70
<b>2. อายุ</b>						
ต่ำกว่า 30 ปี	16	2.90	-	-	16	4.06
30 - 34 ปี	69	12.50	7	4.43	62	15.74
35 - 39 ปี	87	15.76	10	6.33	77	19.54
40 - 44 ปี	155	28.07	61	38.61	94	23.86
45 - 49 ปี	77	13.96	28	17.72	49	12.44
50 ปีขึ้นไป	148	26.81	52	32.91	96	24.36
<b>3. ตำแหน่งปัจจุบัน</b>						
ครูใหญ่	212	38.40	48	30.39	164	41.62
ผู้ช่วยครูใหญ่	37	6.70	6	3.80	31	7.87
อาจารย์ใหญ่	241	43.66	73	46.20	168	42.64
ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่	39	7.07	20	12.66	19	4.82
ผู้อำนวยการ	6	1.09	5	3.16	1	0.25
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ	5	0.91	5	3.16	-	-
อื่น ๆ	12	2.17	1	0.63	11	2.80

ตารางที่ 1 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง  
วุฒิ ประสบการณ์ และการอบรมเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน

รายการ	ผู้บริหารทั้งหมด (N=552)		ผู้บริหารในเขตฯ (N=158)		ผู้บริหารนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	<b>4. วุฒิ</b>					
ต่ำกว่าปริญญาตรี	147	26.63	39	24.68	108	27.41
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	402	72.83	118	74.69	284	72.08
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	3	0.54	1	0.63	2	0.51
<b>5. ประสบการณ์ในการทำงาน</b>						
ต่ำกว่า 5 ปี	7	1.27	1	0.63	6	1.52
5 - 10 ปี	125	22.64	43	27.22	82	20.81
10 ปีขึ้นไป	420	76.09	114	72.15	306	77.67
<b>6. การอบรมเกี่ยวกับการจัดโครงการ อาหารกลางวันในโรงเรียน</b>						
เคย	395	71.56	99	62.66	296	75.13
ไม่เคย	157	28.44	59	37.34	98	24.87



จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 80.43 มีอายุระหว่าง 40 - 44 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.07 ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 43.66 มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 72.83 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 76.09 ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.56

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 65.82 มีอายุระหว่าง 40 - 44 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.61 ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 46.20 มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 74.69 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 72.15 ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.66

ผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่เป็นชาย คิดเป็นร้อยละ 86.30 มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24.36 ตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.64 มีวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 72.08 และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 77.67 ผู้บริหารโรงเรียนที่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.13

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## 2. สภาพทั่วไปของโรงเรียน

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามจำนวนครู จำนวนนักเรียน และจำนวนภารโรง

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ. (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ. (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. จำนวนครูในโรงเรียน</b>						
น้อยกว่า 20 คน	337	61.05	27	17.09	310	78.68
21 - 30 คน	85	15.40	44	27.85	41	10.41
31 - 40 คน	35	6.34	30	18.98	5	1.27
41 - 50 คน	13	2.35	9	5.70	4	1.01
มากกว่า 50 คน	82	14.86	48	30.38	34	8.63
<b>2. จำนวนนักเรียนในโรงเรียน</b>						
น้อยกว่า 200 คน	348	63.04	38	24.05	310	78.68
201 - 400 คน	25	4.53	7	4.43	18	4.57
401 - 600 คน	74	13.41	49	31.01	25	6.34
มากกว่า 600 คน	105	19.02	64	40.51	41	10.41
<b>3. จำนวนภารโรงในโรงเรียน</b>						
ไม่มีภารโรง	318	57.61	60	37.97	258	65.48
1 คน	195	35.32	67	42.41	128	32.49
2 คน	32	5.80	26	16.46	6	1.52
3 คน	6	1.09	4	2.53	2	0.51
มากกว่า 3 คน	1	0.18	1	0.63	-	-

จากตารางที่ 2 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่มีครูน้อยกว่า 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 61.05 มีนักเรียนน้อยกว่า 200 คน คิดเป็นร้อยละ 63.04 และไม่มีภารโรง คิดเป็น ร้อยละ 57.61

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีครูมากกว่า 50 คน คิดเป็นร้อยละ 30.98 มีนักเรียนมากกว่า 600 คน คิดเป็นร้อยละ 40.51 และไม่มีภารโรงคิดเป็นร้อยละ 37.97

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีครูน้อยกว่า 20 คน คิดเป็นร้อยละ 78.68 มีนักเรียนน้อยกว่า 200 คน คิดเป็นร้อยละ 78.68 และไม่มีภารโรง คิดเป็นร้อยละ 65.48



ศูนย์วิทยพัชรากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามพื้นที่โรงเรียน พื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน และระยะทางจากโรงเรียนถึงตลาดหรือแหล่งซื้ออาหาร

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	<b>1. พื้นที่ของโรงเรียน</b>					
1 - 5 ไร่	50	9.06	9	5.70	41	10.41
6 - 10 ไร่	137	24.82	28	17.72	109	27.66
11 - 15 ไร่	104	18.84	23	14.56	81	20.56
16 - 20 ไร่	74	13.40	16	10.13	58	14.72
มากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป	187	33.88	82	51.89	105	26.65
<b>2. พื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียน</b>						
ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร	61	11.05	18	11.39	43	10.91
100 ตารางวา - 1 ไร่	141	25.54	29	18.35	112	28.43
2 - 5 ไร่	185	33.51	50	31.65	135	34.26
มากกว่า 5 ไร่ขึ้นไป	165	29.90	61	38.61	104	26.40
<b>3. ระยะทางจากโรงเรียนถึงตลาดหรือแหล่งซื้ออาหาร</b>						
น้อยกว่า 1 กิโลเมตร	103	18.66	81	51.27	22	5.58
1 - 5 กิโลเมตร	128	23.19	38	24.05	90	22.84
6 - 10 กิโลเมตร	118	21.38	7	4.43	111	28.18
มากกว่า 10 กิโลเมตรขึ้นไป	203	36.77	32	20.25	171	43.40

จากตารางที่ 3 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่มีพื้นที่ของโรงเรียนมากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 33.88 มีพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนระหว่าง 2 - 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 33.51 และที่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 11.05 โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ห่างจากตลาดหรือแหล่งซื้ออาหารมากกว่า 10 กิโลเมตรขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.77

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีพื้นที่ของโรงเรียนมากกว่า 20 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 51.89 มีพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนมากกว่า 5 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.61 และที่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 11.39 โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ห่างจากตลาดหรือแหล่งซื้ออาหารน้อยกว่า 1 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 51.27

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่มีพื้นที่ของโรงเรียนระหว่าง 6 - 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 27.66 มีพื้นที่ทำการเกษตรของโรงเรียนระหว่าง 2 - 5 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 34.26 และที่ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 10.91 โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ห่างจากตลาดหรือแหล่งซื้ออาหารมากกว่า 10 กิโลเมตรขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 43.40

ศูนย์วิทยพัชร์พวยกร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการมีโรงครัวสำหรับ ประกอบอาหาร และสถานที่ใช้แทนโรงครัว

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. โรงครัวสำหรับประกอบอาหาร						
มีสภาพดีใช้การได้	133	24.10	52	32.91	81	20.56
มีสภาพทรุดโทรมแต่ยังใช้อยู่	46	8.33	17	10.76	29	7.36
ไม่มีแต่ใช้สถานที่อื่นแทน	373	67.57	89	56.33	284	72.08
2. สถานที่ใช้แทนโรงครัว *						
อาคารอเนกประสงค์	76	20.38	11	12.36	65	22.89
บางส่วนของโรงอาหาร	75	20.11	35	39.33	40	14.08
บางส่วนของห้องเรียน	61	16.35	12	13.48	49	17.25
บ้านพักครู	37	9.92	5	5.62	32	11.27
ห้องประชุม	36	9.65	12	13.48	24	8.45
โรงฝึกงาน	35	9.40	7	7.86	28	9.86
อื่น ๆ : อาคารชั่วคราว	25	6.70	5	5.62	20	7.04
ได้ดูแลอาคาร	19	5.09	2	2.25	17	5.99
ได้ค้นไม้	6	1.61	-	-	6	2.11
ระเบียงหน้าห้องเรียน	3	0.80	-	-	3	1.06

\* โรงเรียนที่ไม่มีโรงครัวสำหรับประกอบอาหาร

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่ไม่มีโรงครัวสำหรับประกอบอาหาร คิดเป็นร้อยละ 67.57 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้อาคารอเนกประสงค์ แทนโรงครัว คิดเป็นร้อยละ 20.38

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่ไม่มีโรงครัวสำหรับประกอบอาหาร คิดเป็นร้อยละ 56.33 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้บางส่วนของโรงอาหารแทนโรงครัว คิดเป็นร้อยละ 39.33

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่ไม่มีโรงครัวสำหรับประกอบอาหาร คิดเป็นร้อยละ 72.08 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้อาคารอเนกประสงค์แทนโรงครัว คิดเป็นร้อยละ 22.89

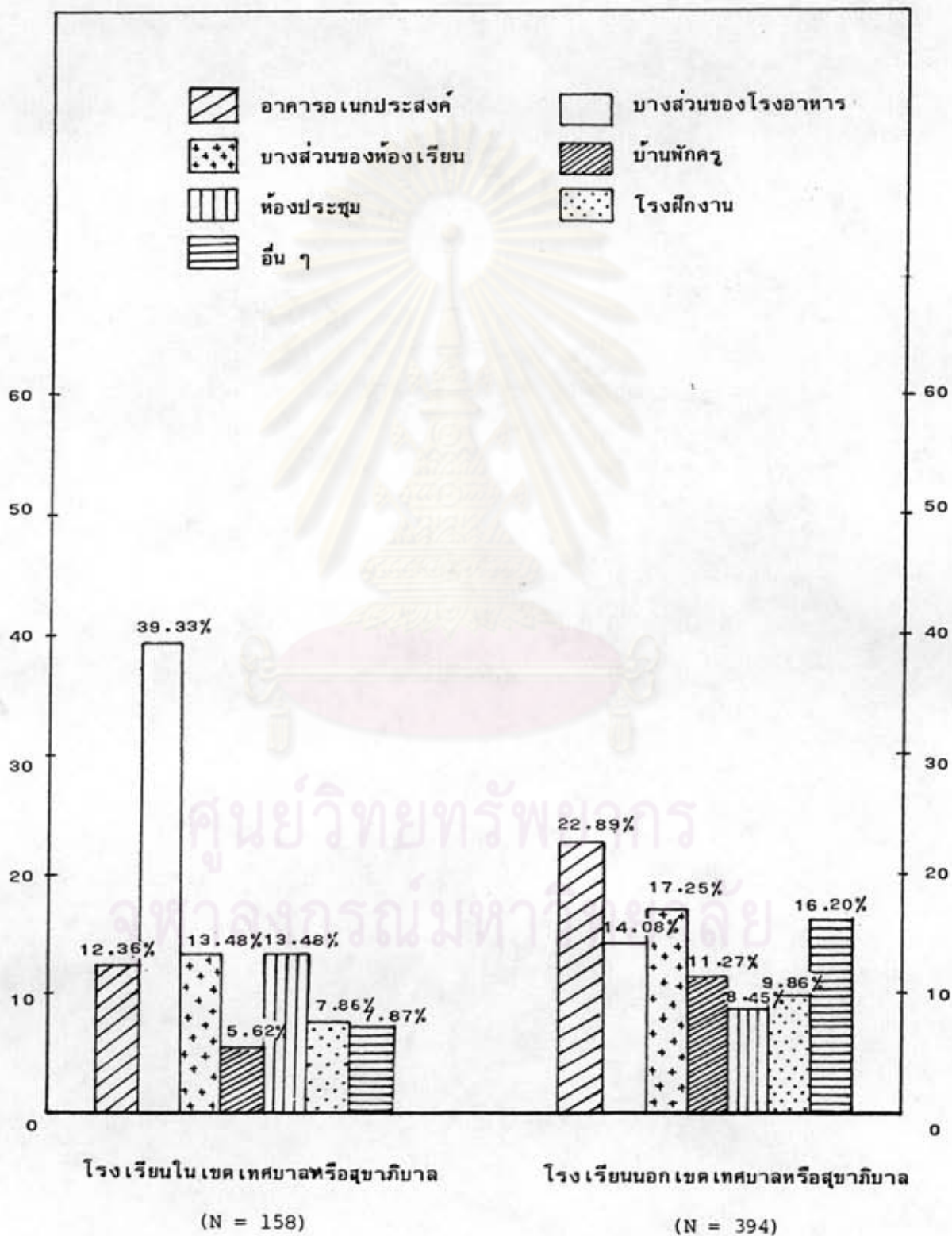


ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 1 เปรียบเทียบร้อยละของสถานที่ใช้แทนโรงครัวสำหรับประกอบอาหาร  
จำแนกตาม เขตที่ตั้งของโรงเรียน

ร้อยละ

ร้อยละ



ที่มา: จากตารางที่ 4



ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลและสุขาภิบาล และโรงเรียนนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการมีโรงอาหารสำหรับให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหารเช้า และสถานที่ใช้แทนโรงอาหาร

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	<b>1. โรงอาหารสำหรับให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหารเช้า</b>					
มีสภาพดีใช้งานได้	163	29.53	67	42.41	96	24.36
มีสภาพทรุดโทรมแต่ยังใช้อยู่	62	11.23	29	18.35	33	8.38
อื่น ๆ: มีสภาพพอใช้ แต่ไม่พอ						
กับจำนวนนักเรียน	17	3.08	10	6.33	7	1.78
ไม่มีแต่ใช้สถานที่อื่นแทน	310	56.16	52	32.91	258	65.48
<b>2. สถานที่ใช้แทนโรงอาหาร *</b>						
ระเบียบหน้าห้องเรียน	113	36.45	18	34.62	95	36.82
อาคารอเนกประสงค์	108	34.84	14	26.92	94	36.43
ห้องประชุม	28	9.03	12	23.08	16	6.20
ห้องเรียน	25	8.06	7	13.46	18	7.00
โรงฝึกงาน	11	3.55	1	1.92	10	3.87
ใต้ถุนบ้านพักครู	1	0.32	-	-	1	0.39
อื่น ๆ: อาคารชั่วคราว	7	2.26	-	-	7	2.71
ใต้ถุนอาคาร	7	2.26	-	-	7	2.71
ใต้ต้นไม้	10	3.23	-	-	10	3.87

\* โรงเรียนที่ไม่มีโรงอาหารสำหรับให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหารเช้า

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่ไม่มีโรงอาหารสำหรับให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 56.16 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ระเบียบหน้าห้องเรียนแทนโรงอาหาร คิดเป็นร้อยละ 36.45

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่ไม่มีโรงอาหารสำหรับให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 32.91 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ระเบียบหน้าห้องเรียนแทนโรงอาหาร คิดเป็นร้อยละ 34.62

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่ไม่มีโรงอาหารสำหรับให้นักเรียนนั่งรับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 65.48 ซึ่งในจำนวนนี้ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้ระเบียบหน้าห้องเรียนแทนโรงอาหาร คิดเป็นร้อยละ 36.82

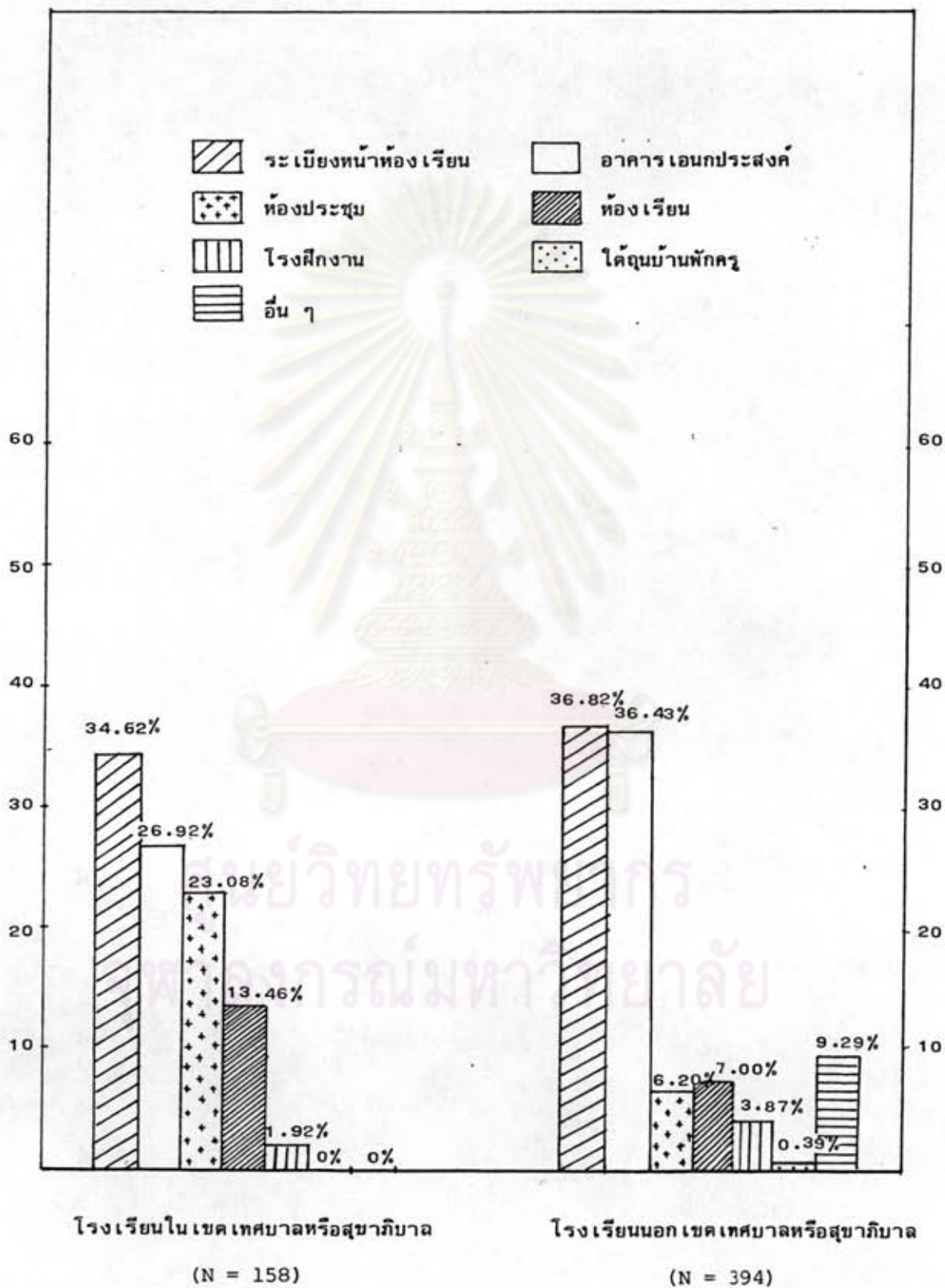


ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 2 เปรียบเทียบร้อยละของสถานที่ใช้แทนโรงอาหาร จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ร้อยละ

ร้อยละ



โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล  
(N = 158)

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล  
(N = 394)

ที่มา: จากตารางที่ 5



ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามแหล่งน้ำ และความเพียงพอของน้ำดื่ม น้ำใช้

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตเทศบาล (N=158)		โรงเรียนนอกเขตเทศบาล (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	<b>1. แหล่งที่มาของน้ำดื่ม</b>					
น้ำประปา	98	17.75	70	44.30	28	7.11
น้ำฝน	357	64.68	65	41.14	292	74.11
น้ำบาดาล	50	9.06	12	7.60	38	9.64
แม่น้ำ ลำคลอง	16	2.90	6	3.80	10	2.54
อื่น ๆ : น้ำสระ	19	3.44	3	1.90	16	4.06
น้ำข่อย	12	2.17	2	1.26	10	2.54
<b>2. ความเพียงพอของน้ำดื่ม</b>						
เพียงพอ	221	40.00	83	52.53	138	35.00
ไม่เพียงพอ	331	60.00	75	47.47	256	65.00
<b>3. แหล่งที่มาของน้ำใช้</b>						
น้ำประปา	126	22.83	86	54.43	40	10.15
น้ำฝน	39	7.06	12	7.59	27	6.85
น้ำบาดาล	199	36.10	30	19.00	169	42.90
แม่น้ำ ลำคลอง	54	9.78	8	5.06	46	11.67
อื่น ๆ : น้ำสระ	72	13.04	12	7.59	60	15.23
น้ำข่อย	62	11.23	10	6.33	52	13.20
<b>4. ความเพียงพอของน้ำใช้</b>						
เพียงพอ	330	59.78	98	62.00	232	58.88
ไม่เพียงพอ	222	40.22	60	38.00	162	41.12

จากตารางที่ 6 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่มีแหล่งน้ำดื่มที่ได้จากน้ำฝน คิดเป็นร้อยละ 64.68 โดยโรงเรียนร้อยละ 60.00 มีน้ำดื่มไม่เพียงพอ และโรงเรียนส่วนใหญ่ มีแหล่งน้ำใช้ที่ได้จากน้ำบาดาลคิดเป็นร้อยละ 36.10 โดยโรงเรียนร้อยละ 59.78 มีน้ำใช้ เพียงพอ

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีแหล่งน้ำดื่มที่ได้จากน้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 44.30 โดยโรงเรียนร้อยละ 47.47 มีน้ำดื่มไม่เพียงพอ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีแหล่งน้ำใช้ ที่ได้จากน้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 54.43 โดยโรงเรียนร้อยละ 62.00 มีน้ำใช้เพียงพอ

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีแหล่งน้ำดื่มที่ได้จากน้ำฝน คิดเป็นร้อยละ 74.11 โดยโรงเรียนร้อยละ 65.00 มีน้ำดื่มไม่เพียงพอ และโรงเรียนส่วนใหญ่มีแหล่งน้ำใช้ ที่ได้จากน้ำบาดาล คิดเป็นร้อยละ 42.90 โดยโรงเรียนร้อยละ 58.88 มีน้ำใช้เพียงพอ

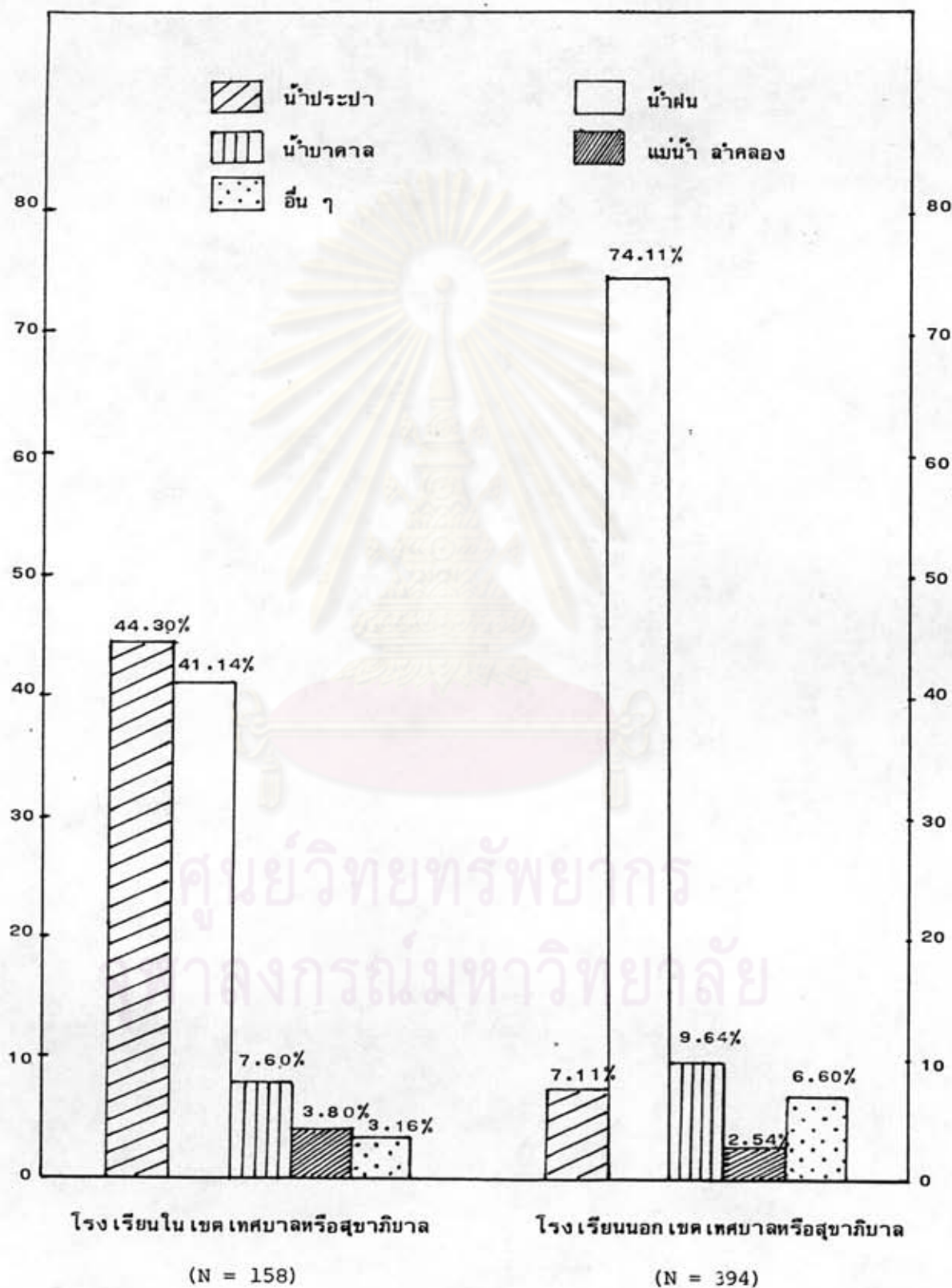


ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนภูมิที่ 3 เปรียบเทียบร้อยละของแหล่งน้ำดื่มของโรงเรียน จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ร้อยละ

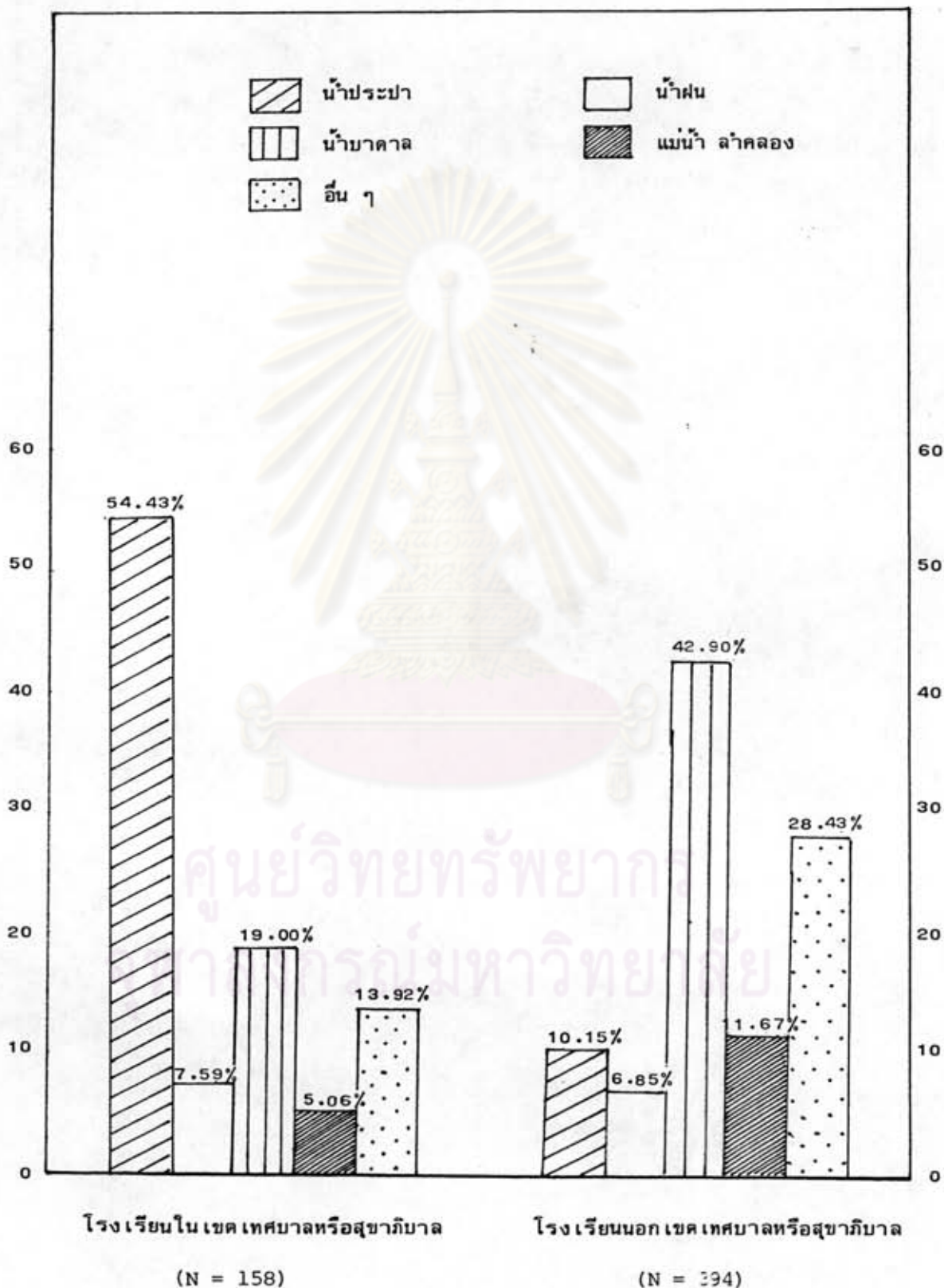
ร้อยละ



ที่มา: จากตารางที่ 6



แผนภูมิที่ 4 เปรียบเทียบร้อยละของแหล่งน้ำใช้ของโรงเรียนจำแนกตาม เขตที่ตั้งของโรงเรียน ร้อยละ ร้อยละ



ที่มา: จากตารางที่ 6

### 3. สภาพการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการดำเนินงานโดย คณะกรรมการโครงการอาหารกลางวัน และวิธีการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการโครงการอาหาร กลางวัน						
มี	463	83.88	133	84.18	330	83.76
ไม่มี	89	16.12	25	15.82	64	16.24
2. วิธีการจัดอาหารกลางวันของ โรงเรียน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
จัดทำอาหารและจำหน่ายให้ นักเรียนราคาถูกโดยเก็บเงินเป็น						
เป็นรายวันหรือรายเดือน	422	76.45	135	85.44	287	72.84
นักเรียนนำอาหารจากบ้าน มารับประทานร่วมกัน	394	71.38	117	74.05	277	70.30
นักเรียนนำข้าวมาจากบ้าน และซื้อกับข้าวราคาถูกที่โรงเรียน						
ทำจำหน่าย	342	61.96	105	66.46	237	60.15
นักเรียนนำข้าวมาจากบ้าน โรงเรียนทำกับข้าวให้เปล่า	185	33.51	51	32.28	134	34.01
จัดทำอาหารให้เปล่าให้ นักเรียนมีส่วนร่วมทำ	175	31.70	57	36.08	118	29.95

ตารางที่ 7 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือ  
สุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตาม  
การดำเนินงานโดยคณะกรรมการโครงการอาหารกลางวัน และวิธีการ  
จัดอาหารกลางวันของโรงเรียน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตเทศบาล (N=158)		โรงเรียนนอกเขตเทศบาล (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แม่ค้า เข้ามาจำหน่าย						
โรงเรียนควบคุมความสะอาด และคุณภาพของอาหาร	175	31.70	69	43.67	106	26.90
นักเรียนนำข้าวและพืชผักที่ บ้านมาประกอบอาหารรับประทาน ร่วมกัน						
	127	23.00	38	24.05	89	22.59
นักเรียนกลับไปรับประทาน ที่บ้าน						
	68	12.32	36	22.78	32	8.12

จากตารางที่ 7 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่มีคณะกรรมการโครงการ  
อาหารกลางวันของโรงเรียน จัดดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 83.88 โรงเรียนส่วนใหญ่ที่จัดทำ  
อาหารและจำหน่ายให้นักเรียนราคาถูกโดยเก็บเงินเป็นรายวันหรือรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 76.45  
รองลงมาโรงเรียนให้นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารับประทานร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 71.38

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีคณะกรรมการโครงการอาหารกลางวัน  
จัดดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 84.18 โรงเรียนส่วนใหญ่ที่จัดทำอาหารและจำหน่ายให้นักเรียน  
ราคาถูกโดยเก็บเงินเป็นรายวันหรือรายเดือน คิดเป็นร้อยละ 85.44 รองลงมาโรงเรียนให้  
นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารับประทานร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 74.05

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีคณะกรรมการโครงการอาหารกลางวัน  
จัดดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 83.76 โรงเรียนส่วนใหญ่ที่จัดทำอาหารและจำหน่ายให้นักเรียน  
ราคาถูก โดยเก็บเงินเป็นรายวันหรือรายเดือนคิดเป็นร้อยละ 72.84 รองลงมาโรงเรียน  
ให้นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารับประทานร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 70.30



ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามรูปแบบการจัดอาหารกลางวัน ระยะเวลาจัดบริการอาหารกลางวัน ผู้รับผิดชอบในการจัดทำอาหารกลางวันของโรงเรียน และจำนวนนักเรียนที่รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. รูปแบบการจัดอาหารกลางวัน</b>						
จัดอาหารเพิ่มเติม	241	43.66	24	15.19	217	55.08
อาหารจานเดียว	87	15.76	39	24.68	48	12.20
อาหารชุด	48	8.70	26	16.46	22	5.57
อาหารประสม	169	30.61	66	41.77	103	26.14
อื่น ๆ (นักเรียนนำอาหาร มาจากบ้าน)	7	1.27	3	1.90	4	1.01
<b>2. ระยะเวลาจัดบริการอาหารกลางวัน</b>						
ทุกวันที่เปิดเรียน	250	45.29	113	71.53	137	34.77
วันเว้นวัน	70	12.68	15	9.49	55	13.96
สัปดาห์ละ 1 วัน	90	16.30	15	9.49	75	19.03
สัปดาห์ละ 2 วัน	138	25.00	15	9.49	123	31.22
อื่น ๆ (สัปดาห์ละ 4 วัน, เดือนละ 3 ครั้ง)	4	0.73	-	-	4	1.02
<b>3. ผู้รับผิดชอบการจัดทำและประกอบ อาหารกลางวันของโรงเรียน</b>						
ครูและนักเรียน	343	62.14	61	38.61	282	71.57
ครูและภารโรง	103	18.66	50	31.65	53	13.45
ครู นักเรียน และภารโรง	26	4.71	13	8.23	13	3.30
จ้างแม่ครัวหรือลูกจ้างมาช่วย	37	6.70	30	18.99	7	1.78

ตารางที่ 8 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือ  
 สุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตาม  
 รูปแบบการจัดอาหารกลางวัน ระยะเวลาจัดบริการอาหารกลางวัน ผู้  
 รับผิดชอบในการจัดทำอาหารกลางวันของโรงเรียน และจำนวนนักเรียน  
 ที่รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อาสาสมัครสาธารณสุข	3	0.54	1	0.63	2	0.51
กลุ่มแม่บ้านอาสาสมัคร	39	7.07	2	1.26	37	9.39
อื่น ๆ (ครูเวรประจำวัน)	1	0.18	1	0.63	-	-
4. จำนวนนักเรียนที่รับประทาน อาหารกลางวันของโรงเรียน						
50 - 100 คน	200	36.23	47	29.75	153	38.83
101 - 200 คน	155	28.08	31	19.62	124	31.47
201 - 300 คน	86	15.58	17	10.76	69	17.52
มากกว่า 300 คน	111	20.11	63	39.87	48	12.18

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่ใช้รูปแบบการจัดอาหาร  
เพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 43.66 และมีโรงเรียนที่จัดบริการทุกวันที่เปิดเรียน คิดเป็นร้อยละ  
45.29 โรงเรียนที่จัดให้ครูและนักเรียนเป็นผู้จัดทำและประกอบอาหาร คิดเป็นร้อยละ 62.14  
และโรงเรียนส่วนใหญ่มีนักเรียนที่รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน จำนวน 50 - 100 คน  
คิดเป็นร้อยละ 36.23

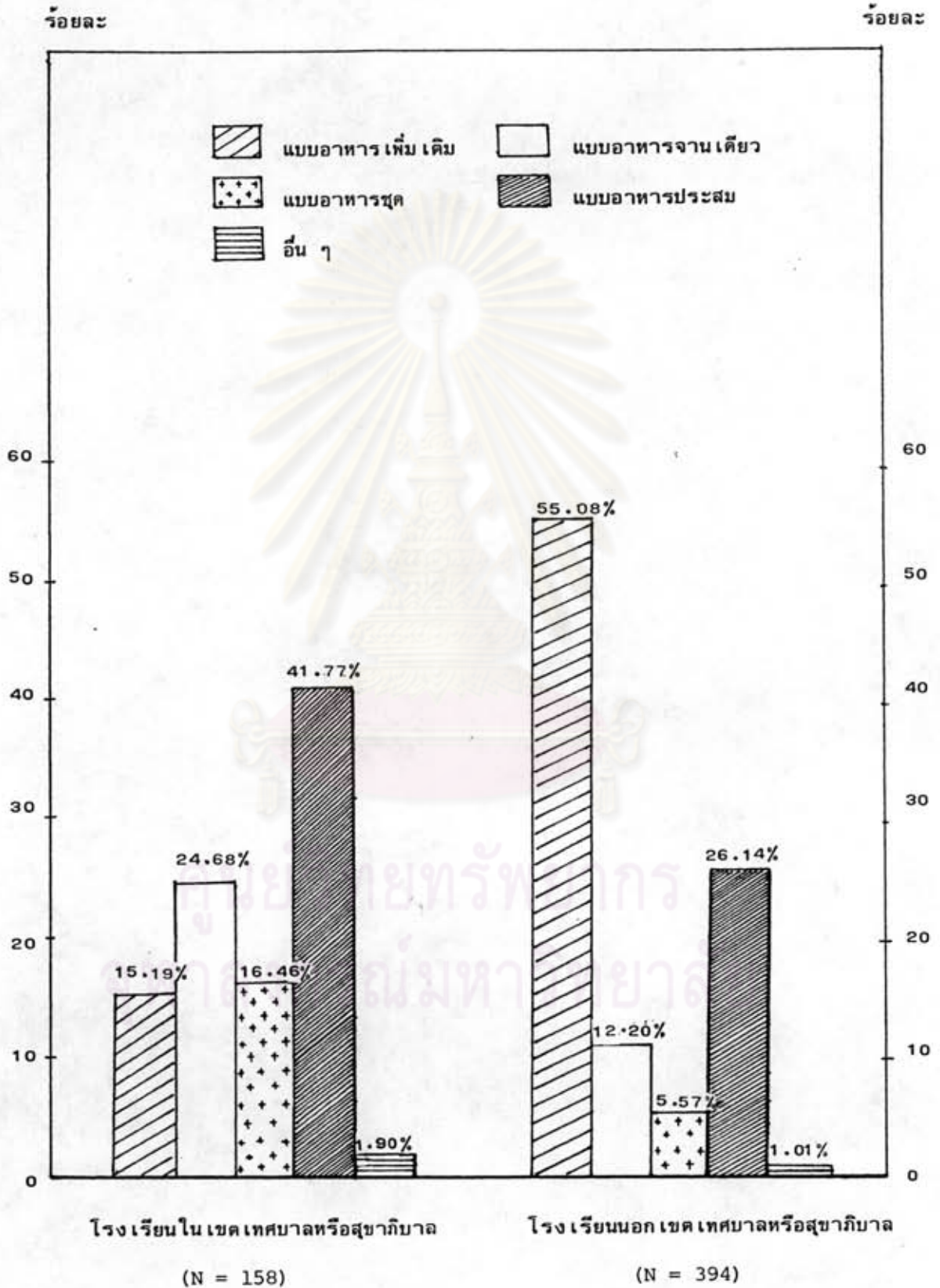
โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่ใช้รูปแบบการจัดอาหารประสม คิดเป็น  
ร้อยละ 41.77 และมีโรงเรียนที่จัดบริการทุกวันที่เปิดเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.53 โรงเรียน  
ที่จัดให้ครูและนักเรียน เป็นผู้จัดทำและประกอบอาหาร คิดเป็นร้อยละ 38.61 และโรงเรียน  
ส่วนใหญ่มีนักเรียนที่รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียนมากกว่า 300 คน คิดเป็นร้อยละ  
39.87

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่ใช้รูปแบบการจัดอาหารเพิ่มเติม คิดเป็น  
ร้อยละ 55.08 และมีโรงเรียนที่จัดบริการทุกวันที่เปิดเรียน คิดเป็นร้อยละ 34.77 โรงเรียน  
ที่จัดให้ครูและนักเรียน เป็นผู้จัดทำและประกอบอาหารคิดเป็นร้อยละ 71.57 และโรงเรียน  
ส่วนใหญ่มีนักเรียนที่รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน จำนวน 50 - 100 คน  
คิดเป็นร้อยละ 38.83

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



แผนภูมิที่ 5 เปรียบเทียบร้อยละของรูปแบบการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียน จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน



ที่มา: จากตารางที่ 8

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามจำนวนนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวันที่โรงเรียนให้การช่วยเหลือ วิธีการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จำนวนนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวันที่โรงเรียนให้การช่วยเหลือ						
10 - 30 คน	428	77.54	127	80.38	301	76.39
31 - 60 คน	76	13.77	18	11.39	58	14.72
61 - 90 คน	15	2.72	3	1.90	12	3.05
มากกว่า 90 คนขึ้นไป	33	5.97	10	6.33	23	5.84
2. วิธีการให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ได้รับประทานโดยไม่เสียเงิน						
แต่ต้องช่วยทำงาน	409	74.09	128	81.01	281	71.32
นำอาหารที่นักเรียนเอามาจากบ้านมารวม เป็นกองกลางแบ่งให้นักเรียนที่ขาดแคลน	170	30.80	63	39.87	107	27.16
ได้รับประทานโดยไม่เสียเงิน						
แต่นำพืชผลทางการเกษตรมาแลกเปลี่ยน	123	22.28	39	24.68	84	21.32
ขอความช่วยเหลือจากวัดที่อยู่ใกล้เคียง	120	21.74	50	31.65	70	17.77

ตารางที่ ๑ (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือ  
 สุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตาม  
 จำนวนนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน ที่โรงเรียนให้การช่วยเหลือ  
 วิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้รับประทานโดยไม่เสียเงิน						
ไม่ต้องช่วยทำงาน	116	21.01	58	36.71	58	14.72
มอบหมายงานให้ปลูกพืชหรือ เลี้ยงสัตว์จำหน่ายหารายได้เข้า โครงการ	112	20.29	43	27.22	69	17.51
ขอความช่วยเหลือจากชุมชน เช่น ผู้ปกครอง กลุ่มแม่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน ฯลฯ	107	19.38	45	28.48	62	15.74
ขอความช่วยเหลือจากมูลนิธิ, เอกชนต่าง ๆ	75	13.59	30	19.00	45	11.42
อื่น ๆ (ให้กลับไปรับประทาน ที่บ้าน)	68	12.32	38	24.05	30	7.61
ยังไม่ได้ให้การช่วยเหลือ	19	3.44	7	4.43	12	3.04



จากตารางที่ 9 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่มีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน จำนวน 10 - 30 คน คิดเป็นร้อยละ 77.54 ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือโดยให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้าไม่เสียเงิน แต่ต้องช่วยทำงานคิดเป็นร้อยละ 74.09 รองลงมาโรงเรียนให้นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารวมเป็นกองกลางแบ่งให้นักเรียนที่ขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 30.80

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน จำนวน 10 - 30 คน คิดเป็นร้อยละ 80.38 ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือโดยให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้าไม่เสียเงินแต่ต้องช่วยทำงาน คิดเป็นร้อยละ 81.01 รองลงมาโรงเรียนให้นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารวมเป็นกองกลางแบ่งให้นักเรียนที่ขาดแคลนคิดเป็นร้อยละ 39.87

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวัน จำนวน 10 - 30 คน คิดเป็นร้อยละ 76.39 ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ให้ความช่วยเหลือโดยให้นักเรียนรับประทานอาหารเช้าไม่เสียเงินแต่ต้องช่วยทำงาน คิดเป็นร้อยละ 71.32 รองลงมาโรงเรียนให้นักเรียนนำอาหารจากบ้านมารวมเป็นกองกลางแบ่งให้นักเรียนที่ขาดแคลน คิดเป็นร้อยละ 27.16

ศูนย์วิทยพัทยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่จัดบริการอาหารเสริม จำแนกตามระยะเวลาในการจัดอาหารเสริม

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดบริการอาหารเสริมในโรงเรียน						
มี	297	53.80	102	64.56	195	49.49
ไม่มี	255	46.20	56	35.44	199	50.51
2. ระยะเวลาในการจัดอาหารเสริม *						
ทุกวันที่เปิดเรียน	69	23.23	42	41.19	27	13.85
วันเว้นวัน	33	11.11	10	9.80	23	11.80
สัปดาห์ละ 1 วัน	109	36.70	30	29.41	79	40.51
สัปดาห์ละ 2 วัน	52	17.51	12	11.76	40	20.51
อื่น ๆ (ไม่มีกำหนดแน่นอน)	34	11.45	8	7.84	26	13.33

\* โรงเรียนที่มีการจัดบริการอาหารเสริม

ศูนย์วิจัยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 10 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่มีการจัดบริการอาหารเสริม  
ในโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 53.80 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดอาหารเสริม  
สัปดาห์ละ 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 36.70

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่มีการจัดบริการอาหารเสริมในโรงเรียน  
คิดเป็นร้อยละ 64.56ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จัดอาหารเสริมทุกวันที่เปิดเรียน  
คิดเป็นร้อยละ 41.19

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่มีการจัดบริการอาหารเสริมในโรงเรียน  
คิดเป็นร้อยละ 49.49ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จัดอาหารเสริมสัปดาห์ละ 1 วัน  
คิดเป็นร้อยละ 40.51



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ตารางที่ 11 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการจำหน่ายอาหาร โดยบุคคลภายนอกและการควบคุมความสะอาดและคุณภาพของอาหารที่จำหน่าย โดยบุคคลภายนอกของโรงเรียน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจำหน่ายอาหารโดยบุคคล ภายนอก						
มี	183	33.15	75	47.47	108	27.41
ไม่มี	369	66.85	83	52.53	286	72.59
2. การควบคุมความสะอาดและ คุณภาพอาหารที่จำหน่ายโดย บุคคลภายนอกของโรงเรียน *						
มี	174	95.08	74	98.67	100	92.59
ไม่มี	9	4.92	1	1.33	8	7.41

\* โรงเรียนที่มีการจำหน่ายอาหารโดยบุคคลภายนอก

จากตารางที่ 11 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่ที่ไม่มีการจำหน่ายอาหาร โดยบุคคลภายนอกคิดเป็นร้อยละ 66.85 ส่วนโรงเรียนที่มีการจำหน่ายอาหารโดยบุคคลภายนอกคิดเป็นร้อยละ 33.15 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการควบคุมความสะอาดและคุณภาพอาหารที่จำหน่าย คิดเป็นร้อยละ 95.08

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่ไม่มีการจำหน่ายอาหารโดยบุคคลภายนอกคิดเป็นร้อยละ 52.53 ส่วนโรงเรียนที่มีการจำหน่ายอาหารโดยบุคคลภายนอกคิดเป็นร้อยละ 47.47 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการควบคุมความสะอาดและคุณภาพอาหารที่จำหน่ายคิดเป็นร้อยละ 98.67

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่ไม่มีการจำหน่ายอาหารโดยบุคคลภายนอกคิดเป็นร้อยละ 72.59 ส่วนโรงเรียนที่มีการจำหน่ายอาหารโดยบุคคลภายนอกคิดเป็นร้อยละ 27.41 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มีการควบคุมความสะอาดและคุณภาพอาหารที่จำหน่ายคิดเป็นร้อยละ 92.59

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือ  
สุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการจัดให้  
มีการเรียนเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน การนำผลผลิตจาก  
การเกษตรมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน งานเกษตรที่โรงเรียนจัดทำ  
และอุปสรรคที่ทำให้โรงเรียนดำเนินงานได้ไม่ต่อเนื่อง

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การจัดให้มีการเรียนเกษตรเพื่อ สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน						
มี	469	85.00	120	75.95	349	88.58
ไม่มี	83	15.00	38	24.05	45	11.42
2. การนำผลผลิตจากการเกษตร มาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน *						
ช่วยได้ตลอดปี	18	3.84	4	3.33	14	4.01
ช่วยได้เพียงบางฤดู	271	57.78	58	48.33	213	61.03
ช่วยได้เพียงเล็กน้อย	168	35.82	50	41.67	118	33.81
ช่วยไม่ได้เลย	12	2.56	8	6.67	4	1.15
3. งานเกษตรที่โรงเรียนจัดทำ *						
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ปลูกพืชผักสวนครัว	429	91.47	98	81.67	331	94.84
เลี้ยงสัตว์ เช่น ปลา,ไก่, เป็ด, วัว	197	42.00	53	44.17	144	41.26
ทำไร่	84	17.91	44	36.67	40	11.46
ปลูกพืชหมุนเวียน	75	16.00	28	23.33	47	13.47
ทำนา	61	13.00	13	10.83	48	13.75



ตารางที่ 12 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือ  
 สุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตาม  
 การจัดให้มีการเรียนเกษตรเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน  
 การนำผลผลิตจากการเกษตรมาใช้ในโครงการอาหารกลางวัน งานเกษตร  
 ที่โรงเรียนจัดทำและอุปสรรคที่ทำให้โรงเรียนดำเนินงานได้ไม่ต่อเนื่อง

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปลูกไม้ผล	49	10.45	13	10.83	32	9.17
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
<b>4. อุปสรรคที่ทำให้โรงเรียนดำเนินงานได้ไม่ต่อเนื่อง *</b>						
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก	291	62.05	56	46.67	235	67.33
พื้นที่ทำการเกษตรไม่เพียงพอ	239	50.96	83	69.17	156	44.70
สภาพดินไม่เหมาะสม	227	48.40	51	42.50	176	50.43
ขาดครูที่มีความรู้ด้าน						
เกษตรกรรม	169	36.03	56	46.67	113	32.38
ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการ						
เกษตร	135	28.78	34	28.33	101	28.94
ไม่ได้รับความร่วมมือจาก						
บุคลากร ผู้ปกครอง และหน่วยงาน						
ที่เกี่ยวข้อง	52	11.09	9	7.50	43	12.32
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

\* โรงเรียนที่จัดให้มีการเรียนเกษตร

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่ที่จัดให้มีการเรียน  
 เกษตร เพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 85.00 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า  
 โรงเรียนส่วนใหญ่ มีผลผลิตจากการเกษตรมาช่วยโครงการอาหารกลางวันได้เพียงบางฤดู  
 คิดเป็นร้อยละ 57.78 โรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.47 ทำการปลูกพืชผักสวนครัว รองลงมา  
 โรงเรียนร้อยละ 42.00 ทำการเลี้ยงสัตว์ อุปสรรคที่ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินงานได้  
 ไม่ต่อเนื่อง คือ โรงเรียนร้อยละ 62.05 ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก รองลงมาโรงเรียนร้อยละ  
 50.96 มีพื้นที่ทำการเกษตรไม่เพียงพอ

โรงเรียนในเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลที่จัดให้มีการเรียน เกษตร เพื่อสนับสนุน  
 โครงการอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 75.95 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่  
 มีผลผลิตจากการเกษตรมาช่วยโครงการอาหารกลางวันได้เพียงบางฤดู คิดเป็นร้อยละ 48.33  
 โรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.67 ทำการปลูกพืชผักสวนครัว รองลงมาโรงเรียนร้อยละ 44.17  
 ทำการเลี้ยงสัตว์ อุปสรรคที่ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินงานได้ไม่ต่อเนื่องคือ โรงเรียน  
 ร้อยละ 69.17 มีพื้นที่ทำการเกษตรไม่เพียงพอ รองลงมาโรงเรียนร้อยละ 46.67 ขาดแคลนน้ำ  
 ในการเพาะปลูกและขาดครูที่มีความรู้ทางเกษตรกรรม

โรงเรียนนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลที่จัดให้มีการเรียน เกษตร เพื่อสนับสนุน  
 โครงการอาหารกลางวัน คิดเป็นร้อยละ 88.58 ซึ่งในจำนวนนี้ พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่มี  
 ผลผลิตจากการเกษตรมาช่วยโครงการอาหารกลางวันได้เพียงบางฤดูคิดเป็นร้อยละ 61.03  
 โรงเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 94.84 ทำการปลูกพืชผักสวนครัว รองลงมาโรงเรียนร้อยละ 41.26  
 ทำการเลี้ยงสัตว์ อุปสรรคที่ทำให้โรงเรียนส่วนใหญ่ดำเนินงานได้ไม่ต่อเนื่องคือ โรงเรียน  
 ร้อยละ 67.33 ขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก รองลงมาโรงเรียนร้อยละ 50.43 มีสภาพดิน  
 ไม่เหมาะสม

ตารางที่ 13 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามงบประมาณการจัดอาหารกลางวัน และรายได้ในการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขต (N=158)		โรงเรียนนอกเขต (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. งบประมาณในการจัดอาหารกลางวัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ทุนหมุนเวียนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ						
แห่งชาติ	445	80.62	119	75.32	326	82.74
เงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา						
เงินช่วยเหลือจากมูลนิธิ หรือภาคเอกชน	176	31.88	46	29.11	130	33.00
ทุนหมุนเวียนของโรงเรียน						
เก็บเงินจากผู้ปกครองมาเป็นทุนหมุนเวียน	101	18.30	32	20.25	69	17.51
อื่น ๆ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด, กรมการปกครอง, กองกำลังสุรนารี)	70	12.68	24	15.19	46	11.68
กองทุนอาสาสมัครในชุมชน						
	51	9.24	14	8.86	37	9.39
2. รายได้ในการจัดอาหารกลางวันของโรงเรียน						
กำไรพอควร	161	29.17	89	56.33	72	18.27
พอดีทุน	149	26.99	37	23.42	112	28.43
ขาดทุน	242	43.84	32	20.25	210	53.30



จากตารางที่ 13 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณเป็น  
ทุนหมุนเวียนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 80.62 ส่วน  
รายได้ในการจัดอาหารกลางวันนั้นพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ที่จัดแล้วขาดทุนคิดเป็นร้อยละ 43.84

โรงเรียนใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่ได้รับงบประมาณเป็นทุนหมุนเวียนจาก  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 75.32 ส่วนรายได้ในการ  
จัดอาหารกลางวันนั้นพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ที่จัดแล้วได้กำไรคิดเป็นร้อยละ 56.33

โรงเรียนนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลที่ได้รับงบประมาณเป็นทุนหมุนเวียนจาก  
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 82.74ส่วนรายได้ในการจัด  
อาหารกลางวันนั้น พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดแล้วขาดทุน คิดเป็นร้อยละ 53.30



ศูนย์วิทยพัทยากร.  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการจัดประชาสัมพันธ์ โครงการอาหารกลางวันและความร่วมมือที่ได้รับจากผู้ปกครองและชุมชน ความช่วยเหลือที่โรงเรียนได้รับจากผู้ปกครอง ชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การประชาสัมพันธ์โครงการ อาหารกลางวัน เพื่อขอความ ร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน						
มี	477	86.41	118	74.68	359	91.12
ไม่มี	75	13.59	40	25.32	35	8.88
2. ความร่วมมือที่ได้รับจากผู้ปกครอง และชุมชน *						
ได้รับความร่วมมือดี	112	23.48	34	28.81	78	21.73
ได้รับความร่วมมือปานกลาง	209	43.82	45	38.14	164	45.68
ได้รับความร่วมมือน้อย	143	29.98	35	29.66	108	30.08
ไม่ได้รับความร่วมมือ	13	2.72	4	3.39	9	2.51
3. ความช่วยเหลือที่ได้รับจากผู้ปกครอง และชุมชน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ช่วยแรงงาน เป็นครั้งคราว	229	41.50	41	25.95	188	47.72
สนับสนุนด้านการเงิน	193	35.00	76	48.10	117	29.70
สนับสนุนพืชผลทางการเกษตร	139	25.18	29	18.35	110	27.92
บริจาควัสดุอุปกรณ์	63	11.41	25	15.82	38	9.64
ผลัดเปลี่ยนกันมาช่วยประกอบ						
อาหาร	45	8.15	5	3.16	40	10.15
ให้ใช้ที่ดินทำการเกษตร	32	5.80	5	3.16	27	6.85

ตารางที่ 14 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตาม การจัดประชาสัมพันธ์โครงการอาหารกลางวัน และความร่วมมือที่ได้รับ จากผู้ปกครองและชุมชน ความช่วยเหลือที่โรงเรียนได้รับจากผู้ปกครอง ชุมชน เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ (ให้เงินมาซื้ออาหาร ของโรงเรียน, ห่อข้าวให้ นักเรียนมารับประทานที่ โรงเรียน)	28	5.07	10	6.33	18	4.57
4. ความช่วยเหลือที่ได้รับจาก เจ้าหน้าที่ของรัฐบาล และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง						
ได้รับอย่างสม่ำเสมอ	139	25.18	58	36.71	81	20.59
ได้รับแต่ไม่สม่ำเสมอ	325	58.88	75	47.47	250	63.44
ไม่ได้รับความช่วยเหลือเลย	87	15.76	24	15.19	63	16.00
อื่น ๆ (ให้ทุนครั้งแรก)	1	0.18	1	0.63	-	-

\* โรงเรียนที่มีการประชาสัมพันธ์โครงการอาหารกลางวัน



จากตารางที่ 14 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการอาหารกลางวันเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 86.41 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 43.82 โรงเรียนส่วนใหญ่ที่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชนด้านแรงงานเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 41.50 ส่วนความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับแต่ไม่สม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 58.88 และมีโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 15.76

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการอาหารกลางวันเพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 74.68 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือปานกลางคิดเป็นร้อยละ 38.14 โรงเรียนส่วนใหญ่ที่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชน ด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 48.10 ส่วนความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับแต่ไม่สม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 47.47 และมีโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 15.19

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่จัดให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการอาหารกลางวัน เพื่อขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน คิดเป็นร้อยละ 91.12 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับความร่วมมือปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 45.68 โรงเรียนส่วนใหญ่ที่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองและชุมชน ด้านแรงงานเป็นครั้งคราว คิดเป็นร้อยละ 47.72 ส่วนความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโรงเรียนส่วนใหญ่ได้รับแต่ไม่สม่ำเสมอคิดเป็นร้อยละ 63.44 และมีโรงเรียนที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ คิดเป็นร้อยละ 16.00

ตารางที่ 15 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือ  
สุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการติดตาม  
และประเมินผลการจัดดำเนินงาน วิธีการประเมินผล และระยะเวลาในการ  
ประเมินผล

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<b>1. การติดตามและประเมินผล</b>						
มี	547	99.09	158	100.00	389	98.73
ไม่มี	5	0.91	-	-	5	1.27
<b>2. วิธีการประเมินผล *</b>						
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ซึ่งนำหนักและวัดส่วนสูง	468	85.56	124	78.48	344	88.43
ผลการตรวจสุขภาพประจำปี						
ของนักเรียน	360	65.81	113	71.52	247	63.50
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
ของนักเรียน	296	54.11	83	52.53	213	54.76
การขาดเรียนของนักเรียน	239	43.69	74	46.84	165	42.42
จัดให้มีการอภิปรายร่วมกัน	175	32.00	60	38.00	115	29.56
จัดผู้รับฟังความคิดเห็น	132	24.13	58	36.71	74	19.02
สังเกตจากอาหารที่นักเรียน						
รับประทานไม่หมด	105	19.20	27	17.09	78	20.05
อื่น ๆ (ขอความคิดเห็น						
จากผู้ปกครอง, สอบถามจาก						
นักเรียน)	22	4.02	6	3.80	16	4.11

ตารางที่ 15 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนก ตามการติดตาม และประเมินผลการจัดดำเนินงาน วิธีการประเมินผล และระยะเวลาในการประเมินผล

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<b>3. ระยะเวลาในการประเมินผล *</b>						
เดือนละครั้ง	239	43.70	80	50.63	159	40.87
เทอมละครั้ง	285	52.10	73	46.20	212	54.50
ปีละครั้ง	23	4.20	5	3.17	18	4.63

\* โรงเรียนที่มีการประเมินผลการจัดดำเนินงาน

ตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่ที่จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการจัดดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 99.09 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีซึ่งนำหนัก วัดส่วนสูง คิดเป็นร้อยละ 85.56 และโรงเรียนส่วนใหญ่ที่มีการประเมินผล เทอมละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 52.10

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการจัดดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีซึ่งนำหนักวัดส่วนสูง คิดเป็นร้อยละ 78.48 และโรงเรียนส่วนใหญ่ที่มีการประเมินผล เดือนละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.63

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการจัดดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 98.73 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้วิธีซึ่งนำหนัก วัดส่วนสูง คิดเป็นร้อยละ 88.43 และโรงเรียนส่วนใหญ่ที่มีการประเมินผล เทอมละครั้ง คิดเป็นร้อยละ 54.50



ตารางที่ 16 จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการเฝ้าระวังภาวะ การเจริญเติบโตของนักเรียน การแก่นักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และการจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การเฝ้าระวังภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียน						
มี	548	99.28	157	99.37	391	99.25
ไม่มี	4	0.72	1	0.63	3	0.75
2. การแก่นักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ *						
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
จัดอาหารเสริมเพิ่มเติม	258	47.08	75	47.77	183	46.80
จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและให้คำแนะนำ	258	47.08	69	43.95	189	48.34
ให้โภชนศึกษาแก่นักเรียนและผู้ปกครอง	255	46.53	62	39.49	193	49.37
ขอคำแนะนำและความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	206	37.59	54	34.39	152	38.87
อื่น ๆ (ยังไม่ได้ให้การช่วยเหลือ)	2	0.37	1	0.64	1	0.25

ตารางที่ 16 (ต่อ) จำนวนและค่าร้อยละของโรงเรียนทั้งหมด โรงเรียนในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนก ตามการเฝ้าระวังภาวะการเจริญเติบโตของนักเรียน การแก้ไข นักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และการจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน

รายการ	โรงเรียนทั้งหมด (N=552)		โรงเรียนในเขตฯ (N=158)		โรงเรียนนอกเขตฯ (N=394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. การจัดกิจกรรมอาหารกลางวัน						
เป็นส่วนหนึ่งของการเรียน						
การสอน						
เป็น	475	86.05	115	72.78	360	91.37
ไม่เป็น	77	13.95	43	27.22	34	8.63

\* โรงเรียนที่มีการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของนักเรียน

จากตารางที่ 16 จะเห็นได้ว่า โรงเรียนทั้งหมดส่วนใหญ่จัดให้มีการเฝ้าระวัง การเจริญเติบโตของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.28 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ แก้ไขการที่นักเรียนมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์โดยการจัดอาหารเสริมเพิ่มเติม และจัดประชุม ผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 47.08 รองลงมาโรงเรียนจัดโภชนศึกษา แก่กับนักเรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 46.53 โรงเรียนที่จัดกิจกรรมอาหารกลางวันเป็น ส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 86.05

โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่จัดให้มีการเฝ้าระวังการเจริญเติบโต ของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.37 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่แก้ไขการที่ นักเรียนมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ โดยการจัดอาหารเสริมเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ 47.77 รองลงมา รองลงมาโรงเรียนจัดประชุม ผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 43.95 โรงเรียนที่จัดกิจกรรมอาหารกลางวัน เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 72.78

โรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ที่จัดให้มีการเฝ้าระวังการเจริญเติบโต  
ของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 99.24 ซึ่งในจำนวนนี้พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่แก้ไขการที่นักเรียน  
มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ โดยการให้โภชนศึกษา แก่นักเรียนและผู้ปกครอง คิดเป็นร้อยละ 49.36  
รองลงมาโรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและให้คำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ 48.34  
โรงเรียนที่จัดกิจกรรมอาหารกลางวันเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 91.37



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ตารางที่ 17 อันดับของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการจัดอาหารกลางวัน จำแนกตาม เขตที่ตั้งของโรงเรียน

ข้อ	ผลที่ได้รับจากการจัดอาหารกลางวัน	ผู้บริหารทั้งหมด	ผู้บริหารในเขต	ผู้บริหารนอกเขต
		(N=552)	(N=158)	(N=394)
		อันดับที่	อันดับที่	อันดับที่
1	นักเรียนมีสุขภาพดีขึ้น หน้าตาแจ่มใส	2	4	2
2	จำนวนนักเรียนที่ขาดโรงเรียน ลดน้อยลง	7	7	7
3	นักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่ม มากขึ้น	3	2	3
4	นักเรียนยากจนได้มีอาหารกลางวัน รับประทาน	1	1	1
5	นักเรียนมีสุขนิสัยในการรับประทาน อาหารที่ดีขึ้น	4	5	4
6	นักเรียนมีมารยาทในการรับประทาน ที่ดีขึ้น	6	6	6
7	นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มี คุณค่าทางโภชนาการ	5	3	5
8	ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ผู้ปกครองและชุมชนดีขึ้น	8	8	8
9	โรคที่แสดงภาวะการขาดสารอาหาร เช่น ปากนกกระจอก ไทรอยด์ ลดน้อยลง	9	9	9

จากตารางที่ 17 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมดมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ผลที่ได้รับจากการจัดอาหารกลางวันเป็นอันดับที่ 1 คือ นักเรียนยากจนได้มีอาหารกลางวันรับประทาน อันดับที่ 2 นักเรียนมีสุขภาพดีขึ้นหน้าตาแจ่มใส และอันดับที่ 3 นักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มมากขึ้น

ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ผลที่ได้รับจากการจัดบริการอาหารกลางวันเป็นอันดับที่ 1 คือ นักเรียนยากจนได้มีอาหารกลางวันรับประทาน อันดับที่ 2 นักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มมากขึ้น และอันดับที่ 3 นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ผลที่ได้รับจากการจัดบริการอาหารกลางวันเป็นอันดับที่ 1 คือ นักเรียนยากจนได้มีอาหารกลางวันรับประทาน อันดับที่ 2 นักเรียนมีสุขภาพดีขึ้นหน้าตาแจ่มใส และอันดับที่ 3 นักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงเพิ่มมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 อันดับของความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวัน จำแนกตาม เขตที่ตั้งของโรงเรียน

ข้อ	ผลที่ได้รับจากการจัด: กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่ออาหารกลางวัน	ผู้บริหารทั้งหมด	ผู้บริหารในเขต	ผู้บริหารนอกเขต
		(N=552) อันดับที่	(N=158) อันดับที่	(N=394) อันดับที่
1	นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองดีขึ้น	1	1	1
2	นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม	3	3	3
3	นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนไปช่วยผู้ปกครองที่บ้าน	2	2	2
4	โรงเรียนมีผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถนำมาประกอบอาหารให้นักเรียนได้อย่างเพียงพอ	4	4	4
5	ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนดีขึ้น	5	5	5

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



จากตารางที่ 18 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมดมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า ผลที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่ออาหารกลางวันในโรงเรียน อันดับที่ 1 ได้แก่ นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองดีขึ้น อันดับที่ 2 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนไปช่วยผู้ปกครองที่บ้าน และอันดับที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นเหมือนกันในทุกอันดับคือ อันดับที่ 1 นักเรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองดีขึ้น อันดับที่ 2 นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโรงเรียนไปช่วยผู้ปกครองที่บ้าน และอันดับที่ 3 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นกว่าเดิม



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ตอนที่ 2** การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับปัญหาในการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณค่าใช้จ่าย และด้านวัสดุอุปกรณ์อาคารสถานที่ ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียงดังตารางที่ 19-23

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างของปัญหาด้านการจัดดำเนินงาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ข้อ	ปัญหาด้านการจัดดำเนินงาน	ผู้บริหารใน เขตฯ		ผู้บริหารนอก เขตฯ		t
		(N=158)		(N=394)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1.	ขาดการประชุมวางแผนงานร่วมกัน	1.24	1.15	1.35	1.14	-0.99
2.	ขาดการมอบหมายงานที่เหมาะสม	1.15	1.16	1.19	1.08	-0.39
3.	ขาดการประชาสัมพันธ์และประสานงานที่ีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและชุมชน	1.59	1.11	1.61	1.13	-0.11
4.	ขาดการประชาสัมพันธ์และประสานงานที่ีระหว่างโรงเรียนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานต่าง ๆ	1.82	1.18	2.13	1.17	-2.80*
5.	ขาดการเอาใจใส่และช่วยเหลือจากหน่วยเหนืออย่างต่อเนื่อง	2.21	1.22	2.27	1.22	-0.52
6.	ขาดการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง	1.61	0.99	1.79	1.11	-1.75
7.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออาหารกลางวันทำได้ไม่ครบ 7 ขั้นตอน	2.09	1.18	2.32	1.12	-2.12*

ตารางที่ 19 (ต่อ) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่าง  
ของปัญหาด้านการจัดดำเนินงาน ความความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน  
ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือ  
สุขาภิบาล

ข้อ	ปัญหาด้านการจัดดำเนินงาน	ผู้บริหารใน เขตฯ ผู้บริหารนอก เขตฯ				t
		(N=158)		(N=394)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
8.	โครงการอาหารกลางวันไม่เป็น ส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน	1.28	1.25	1.22	1.16	0.57
9.	โรงเรียนไม่สามารถส่งเสริมงาน เกษตร เพื่ออาหารกลางวันได้ อย่างค่อเนื่อง	2.68	1.17	2.53	1.17	1.38
10.	ผู้ปกครองยากจนทำให้นักเรียน ไม่มีเงินซื้ออาหารของโรงเรียน	2.38	1.25	2.84	1.19	-4.09*
	รวม	1.81	1.27	1.92	1.27	-0.31

\* $p < .05$  ( $.05t_{\infty} = \pm 1.96$ )

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



จากตารางที่ 19 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดดำเนินงานโดยส่วนรวม เป็นปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่าข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อย คือ ขาดการประชุมวางแผนงานร่วมกัน ขาดการมอบหมายงานที่เหมาะสม และโครงการอาหารกลางวันไม่เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความคิดเห็นว่าข้อที่เป็นปัญหา ในระดับปานกลางคือ ผู้ปกครองยากจน นักเรียนไม่มีเงินซื้ออาหารของโรงเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล เกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดดำเนินงานโดยส่วนรวม พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ข้อ (4, 7, 10) จากทั้งหมด 10 ข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างของปัญหา  
ด้านบุคลากร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล  
กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ข้อ	ปัญหาด้านบุคลากร	ผู้บริหารในเขต		ผู้บริหารนอกเขต		t
		(N=158)		(N=394)		
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
1.	ไม่มีคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบ การจัดดำเนินงานโดยตรง	1.10	1.29	1.50	1.35	-3.16*
2.	คณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบไม่ เข้าใจวิธีการจัดดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันที่ถูกต้อง	1.25	1.13	1.58	1.18	-2.98*
3.	จำนวนนักเรียนที่ขาดแคลนมีมาก โรงเรียนช่วยได้ไม่ทั่วถึง	1.84	1.29	2.13	1.30	-2.39*
4.	จำนวนครูในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ	1.61	1.36	2.20	1.44	-4.40*
5.	ครูมีงานประจำมากและไม่มีเวลาพอ สำหรับมาช่วยโครงการ	2.04	1.34	2.45	1.21	-3.48*
6.	ขาดครูที่ผ่านการอบรมทางด้านอาหาร และโภชนาการ	1.82	1.33	2.05	1.36	-1.82
7.	ขาดครูที่มีความรู้ทางด้าน เกษตรกรรม	1.73	1.23	1.75	1.33	-0.12
8.	ขาดความร่วมมือจากบุคลากรใน โรงเรียน	1.28	1.11	1.13	1.12	1.41
9.	ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองและ ชุมชน	1.80	1.19	1.88	1.15	-0.78
10.	ขาดความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของ รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.12	1.21	2.11	1.20	0.07
	รวม	1.66	1.29	1.88	1.32	-0.56

\*p < .05 (.05t<sub>∞</sub> = ±1.96)

จากตารางที่ 20 จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และผู้บริหารโรงเรียนนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิด เห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านบุคลากร โดยส่วนรวม เป็นปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิด เห็นว่าข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยคือ ขาดความร่วมมือจากบุคลากร ในโรงเรียน

เมื่อ เปรียบ เทียบความคิด เห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล เกี่ยวกับปัญหาด้านบุคลากร โดยส่วนรวม พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิด เห็น เกี่ยวกับปัญหาด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ข้อ (1,2,3,4,5) จากทั้งหมด 10 ข้อ



ศูนย์วิทยพัทยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ตารางที่ 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างของปัญหา  
 คำนงงบประมาณและค่าใช้จ่ายตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในเขต เทศบาล  
 หรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล

ข้อ	ปัญหาคำนงงบประมาณ และค่าใช้จ่าย	ผู้บริหารในเขตฯ (N=158)		ผู้บริหารนอกเขตฯ (N=394)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
		1. การทำบัญชีและใช้จ่ายเงินของ โครงการไม่สะดวก	1.08	1.11	1.43	
2. ขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะใช้ในการ ประกอบอาหาร	1.52	1.39	1.75	1.40	-1.76	
3. ขาดเงินสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงาน และมูลนิธิต่าง ๆ	2.06	1.33	2.38	1.36	-2.52*	
4. ราคาสินค้าแพงจนไม่สามารถซื้อ ประกอบอาหารในราคาถูกลงได้	1.78	1.23	2.20	1.26	-3.52*	
5. เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ไปซื้อสินค้ามาก	0.89	1.01	2.04	1.32	-9.87*	
	รวม	1.46	1.30	1.96	1.38	-1.73

\* $p < .05$  ( $.05t_{\infty} = \pm 1.96$ )

จากตารางที่ 21 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณและค่าใช้จ่ายโดยส่วนรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่ข้อที่เป็นปัญหาในระดับน้อยคือ การทำบัญชีและใช้จ่ายเงินของโครงการไม่สะดวก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล เกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณและค่าใช้จ่าย โดยส่วนรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านงบประมาณและค่าใช้จ่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ (1, 3, 4, 5) จากทั้งหมด 5 ข้อ

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างของ  
ปัญหาคำนวณวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร  
โรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาล  
หรือสุขาภิบาล

ข้อ	ปัญหาคำนวณวัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่	ผู้บริหารในเขตฯ (N=158)		ผู้บริหารนอกเขตฯ (N=394)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
		1. สถานที่ใช้ประกอบอาหารไม่เพียงพอ	1.54	1.39	2.11	
2. วัสดุอุปกรณ์เครื่องครัว ที่ใช้ใน การประกอบอาหารมีไม่เพียงพอ	1.38	1.24	1.74	1.31	-2.95*	
3. ภาชนะที่ใช้ใส่อาหารบริการมีไม่เพียงพอ	1.61	1.32	1.83	1.36	-1.73	
4. สถานที่ใช้รับประทานอาหารมีไม่เพียงพอ	1.93	1.41	2.06	1.45	-0.94	
5. โต๊ะ- เก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหารมีไม่ เพียงพอ	2.27	1.44	2.84	1.37	-4.38*	
6. น้ำดื่มที่ใช้ในโรงเรียนมีไม่เพียงพอ	1.58	1.42	2.06	1.40	-3.60*	
7. น้ำใช้สำหรับประกอบอาหารและล้าง ภาชนะมีไม่เพียงพอ	1.41	1.39	1.80	1.40	-2.99*	
8. ผลผลิตทางการเกษตรของโรงเรียน มีไม่เพียงพอ	2.63	1.27	2.63	1.07	-0.07	
9. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเกษตรมีไม่ เพียงพอ	2.15	1.24	2.16	1.17	-0.12	
10. โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากตลาดและ แหล่งซื้อสินค้า	2.46	1.38	2.42	1.32	0.30	
	รวม	1.90	1.42	2.17	1.38	-0.65

\*p < .05 (.05t<sub>∞</sub> = ±1.96)



จากตารางที่ 22 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และอาคารสถานที่ โดยส่วนรวมเป็นปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นที่ข้อที่เป็นปัญหาในระดับมากคือ ผลผลิตทางการเกษตรของโรงเรียนมีไม่เพียงพอ ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นที่ข้อที่เป็นปัญหาในระดับปานกลางคือ โต๊ะ-เก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหาร มีไม่เพียงพอ ส่วนผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับมาก

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล เกี่ยวกับปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่ โดยส่วนรวมพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ข้อ (1, 2, 5, 6, 7) จากทั้งหมด 10 ข้อ

ศูนย์วิทยพัทยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างของปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ด้าน ที่	ปัญหาการจัดโครงการ อาหารกลางวันในโรงเรียน	ผู้บริหารในเขตฯ (N=158)		ผู้บริหารนอกเขตฯ (N=394)		t
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
		1. ด้านการจัดดำเนินงานโครงการ อาหารกลางวัน	1.81	1.27	1.92	
2. ด้านบุคลากร	1.66	1.29	1.88	1.32	-0.56	
3. ด้านงบประมาณและค่าใช้จ่าย	1.46	1.30	1.96	1.38	-1.73	
4. ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่	1.90	1.42	2.17	1.38	-0.65	
	รวม	1.71	1.35	1.98	1.34	-0.72

$$p > .05 \quad (.05t_{\infty} = \pm 1.96)$$

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล และผู้บริหารโรงเรียนนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวัน โดยสรุปรวมหมดทุกด้าน และเป็นรายด้านพบว่า เป็นปัญหาในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่ผู้บริหารโรงเรียนใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล กับผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล เกี่ยวกับปัญหาการจัดโครงการอาหารกลางวัน โดยสรุปรวมหมดทุกด้าน และเป็นรายด้านพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตอนที่ 3** ความคิด เห็นและข้อ เสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน เกี่ยวกับการจัด โครงการ  
อาหารกลางวันในโรงเรียน

แบบสอบถามส่วนที่เป็นปลายเปิดนั้น ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อ เสนอแนะ  
เกี่ยวกับการจัดดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน นอกเหนือจากรายการใน  
แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รวบรวม นำเสนอตามลำดับความถี่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

**ด้านการจัดดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน**

1. คณะกรรมการดำเนินงานควรจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือ วางแผนร่วมกัน  
เม่งหน้าทีความรับผิดชอบให้ชัดเจน ทุกภาคเรียน (35)
2. จัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลโครงการอาหารกลางวันอย่าง  
ต่อเนื่อง เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือแก่โรงเรียนที่มีปัญหาและให้กำลังใจแก่โรงเรียนที่  
ปฏิบัติงานได้ตามนโยบายที่วางไว้ (32)
3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ขอความร่วมมือช่วยเหลือจากผู้ปกครอง ชุมชน  
ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน และให้การ  
ช่วยเหลือดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง (29)
4. หารูปแบบการจัดดำเนินงานที่ไม่เป็นภาระแก่โรงเรียนมากเกินไป เช่น จัดใน  
รูปสหกรณ์ จัดมุมครัวในห้องเรียน หรือจัดปฏิบัติการปฏิบัติงานไว้เป็นรายเดือนอย่างชัดเจน (14)
5. รัฐควรให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี (7)
6. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติควรมีการกำหนดนโยบายและ  
แนวทางในการจัดดำเนินงานในรูปแบบเดียวกันโดยคำนึงถึงขนาดของโรงเรียน และสภาพ  
ท้องถิ่น เป็นสำคัญ เพื่อให้โรงเรียนยึดถือ เป็นแนวทางในการจัดดำเนินงาน เช่น เดียวกัน (5)
7. จัดดำเนินงานในรูปคณะกรรมการโครงการอาหารกลางวัน มีครูที่มีหน้าที่  
รับผิดชอบโดยเฉพาะ และให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมประกอบกิจกรรมอย่างเต็มที่ (4)
8. ให้ชุมชน เข้ามามีบทบาทในการจัดดำเนินงานมากขึ้นกว่าเดิม เช่น จัดใน  
ลักษณะประชาอาสา คือ ให้กลุ่มแม่บ้าน หรือกลุ่มหลังค่าง ๆ ในชุมชนผลิต เปลี่ยนกันมาประกอบ  
อาหารกลางวัน โดยนำอาหารสดและแห้งมาเอง ทั้งนี้ เพื่อ เป็นการลดภาระของครูผู้สอนให้น้อยลง  
โดยครูจะเป็น เพียงผู้คอยให้คำแนะนำและดูแลความ เรียบร้อยเท่านั้น (3)



9. วางระเบียบปฏิบัติที่รัดกุมแต่ลดขั้นตอนให้น้อยลงเพื่อให้โรงเรียนดำเนินการได้สะดวกขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะในเรื่องการทำบัญชี-รับจ่าย (2)

#### ด้านบุคลากร

1. บรรจุครูที่มีความรู้ทางโภชนาการ รับผิดชอบการจัดโครงการอาหารกลางวัน โดยเฉพาะประจำทุกโรงเรียน (108)
2. จัดอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดดำเนินการเป็นประจำทุกปี (63)
3. ควรเพิ่มอัตราบุคลากรในโรงเรียนให้มากขึ้น ได้แก่ ครูสนับสนุนการสอน (ครู ส.) เจ้าหน้าที่ธุรการ ครูเกษตร ภารโรง เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของครูผู้สอน (37)
4. ขอบประมาณจ้างบุคคลภายนอกมาช่วยประกอบอาหาร (15)
5. จัดประชุมชี้แจงระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการจัดดำเนินงาน (4)

#### ด้านงบประมาณและค่าใช้จ่าย

1. ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นทุนหมุนเวียนเพิ่มเติมทุกปีอย่างสม่ำเสมอ (107)
2. ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองบริจาคเงินสมทบเป็นค่าอาหารมื้อละ 50 สตางค์ต่อคนต่อวัน หรือมื้อละ 10 บาท ต่อคนต่อเดือน (11)
3. การใช้จ่ายเงินทุนหมุนเวียนควรลดขั้นตอนยุ่งยากให้น้อยลง โดยจัดแยกบัญชีต่างหาก (8)
4. ขอความร่วมมือจากผู้มีจิตศรัทธาบริจาคสมทบเพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนหมุนเวียนสำหรับอาหารกลางวันให้มากขึ้นกว่าเดิม
5. สำหรับเด็กที่ขาดแคลนควรมีงบประมาณช่วยเหลือ โดยเฉพาะเป็นรายบุคคล (5)
6. จัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในงาน เกษตรของโรงเรียน โดยเฉพาะให้ครบวงจร และต่อเนื่อง (2)

### ด้านวัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่

1. จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดสร้าง โรงครัว โรงอาหาร และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะ (99)
2. จัดสรรงบประมาณสำหรับจัดซื้อโต๊ะ เก้าอี้ เพื่อให้ นักเรียนนั่งรับประทานอาหาร ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในทุกโรงเรียน (36)
3. จัดให้มีงบประมาณสำหรับการดูแลรักษาและซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ อยู่ในสภาพดีใช้การได้อยู่เสมอ (7)

### ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

1. จัดสรรงบประมาณในลักษณะ เป็นการให้ฟรีสำหรับ เด็กที่ยากจนและขาดแคลนทุกวัน อย่างต่อเนื่อง (23)
2. แก้ไขปัญหาเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ ปรับปรุงผลผลิตทางการเกษตร ให้กับโรงเรียน ที่มีปัญหา (18)
3. จัดให้มีการอบรมสัมมนา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน เพื่อ เป็นการแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ในการจัดดำเนินงาน ซึ่งกันและกัน ควรจัดให้มีการพหุชมโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดดำเนินงาน (8)
4. การจัดสรรงบประมาณทุกอย่างควรคำนึงถึงขนาดและสภาพของโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่นอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ควรได้รับงบประมาณมากกว่าโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ซึ่งมีความพร้อมมากกว่า (8)
5. เจ้าหน้าที่จาก 4 กระทรวงหลัก ควรมีการประสานงานร่วมกันทางโรงเรียน ตลอดจนให้การช่วยเหลืออย่างจริงจังและสม่ำเสมอ (7)
6. ควรมีการหารูปแบบที่รัดกุม เหมาะสมโดยไม่ทำให้เสียการเรียนการสอนของครู และนักเรียนในโรงเรียน (2)
7. รัฐบาลมีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนโดยจัดหางบประมาณสนับสนุนในรูปแบบอื่น (1)